

Odpadní vody (kanalizační přípojky, žumpy, domovní čistírny odpadních vod)

I. KANALIZAČNÍ PŘÍPOJKY

1. Co je to kanalizační přípojka a jaké povolení je k jejímu provedení třeba?

Kanalizační přípojka je samostatnou stavbou tvořenou úsekem potrubí od vyústění vnitřní kanalizace stavby nebo odvodnění pozemku k zaústění do stokové sítě. Kanalizační přípojka není vodním dílem.¹

Kanalizační přípojka je stavbou ve smyslu § 2 odst. 3 stavebního zákona.² Přípojky spadají do kompetence obecného stavebního úřadu. K umístění libovolně dlouhé přípojky na pozemku je třeba získat územní rozhodnutí nebo územní souhlas za současného splnění dalších stavebním zákonem stanovených podmínek.³ Stavební povolení ani ohlášení není k provedení přípojky třeba.

K údržbě kanalizační přípojky není třeba žádné povolení od stavebního úřadu, pokud se nemění trasa přípojky. Vždy je však vhodné konzultovat záměr se stavebním úřadem. Pokud jsou prováděny zemní práce nebo terénní úpravy, je stavebník povinen zjistit si informace o existenci podzemních staveb technické infrastruktury a zajistit jejich ochranu.

2. Kdo hradí náklady na opravu a údržbu přípojek uložených v pozemcích, které tvoří veřejné prostranství?

Náklady na opravu a údržbu⁴ přípojek uložených v pozemcích, které tvoří veřejné prostranství, hradí podle § 3 odst. 7 zákona o vodovodech a kanalizacích⁵ provozovatel kanalizace. Vlastníci hradí náklady u přípojky uložené v pozemcích tvořících veřejné prostranství pouze v případech, kdy dochází k jiným zásahům než k údržbě či opravě přípojky.⁶

II. ŽUMPY

1. Co je to žumpa a jaká povolení jsou ke stavbě žumpy potřeba?

Žumpa je **bezodtoková** jímka, která musí být pravidelně vyvážena v závislosti na tom, jak velký objem odpadních vod je schopna pojmout. Vlastník žumpy má povinnost uchovávat doklady o vyvezení žumpy, resp. měl by tak činit ve svůj prospěch, neboť vodoprávní úřady či Česká inspekce životního prostředí mohou podle ustanovení § 38 odst. 6 vodního zákona⁷ požadovat prokázání zneškodňování odpadních vod akumulovaných v žumpě.

Žumpu nelze ztotožňovat se septikem, ze kterého částečně vyčištěné odpadní vody vytékají.

Žumpa je obecnou stavbou, nikoli vodním dílem. Povolení stavby žumpy tedy spadá do kompetence obecného stavebního úřadu. Ke stavbě žumpy je třeba získat územní rozhodnutí a stavební povolení (za zákonem daných podmínek postačí územní souhlas a ohlášení stavby žumpy)⁸ nebo společné povolení (za zákonem daných podmínek postačí společný souhlas).

¹ Viz ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů; dostupný na www.portal.gov.cz.

² Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů; dostupný na www.portal.gov.cz.

³ Viz ustanovení § 96 ve spojení s § 103 odst. 1 písm. e) bod 10 stavebního zákona.

⁴ Blíže viz k těmto pojmům výklad Ministerstva zemědělství; dostupný na http://eagri.cz/public/web/file/9483/V_25.PD.

⁵ Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů; dostupný na www.portal.gov.cz.

⁶ Blížší podrobnosti k této problematice lze nalézt na internetových stránkách veřejného ochránce práv v sekci Tiskové zprávy 2013, konkrétně ze dne 3. 4. 2013. Viz <http://www.ochrance.cz/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2013/lidem-hrozi-dalsi-vydaje-za-vodovodni-pripojky/>.

⁷ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů; dostupný na www.portal.gov.cz.

⁸ Viz ustanovení § 96 odst. 2 písm. b) ve spojení s ustanovením §104 odst. 1 písm. b) stavebního zákona.

Osoby, jejichž práva by mohla být územním rozhodnutím, stavebním povolením nebo společným povolením přímo dotčena, jsou účastníky řízení, a mají tedy možnost podávat námítky a nahlížet do spisu. Další podrobnosti k účastenství a nahlížení do spisu viz leták [Správní řád](#).

K realizaci žumpy, která je **výrobkem**, postačí za splnění dalších zákonem daných podmínek⁹ územní souhlas. Ohlášení ani stavební povolení se nevyžaduje [viz § 103 odst. 1 písm. e) bod 16 stavebního zákona]. K žádosti o vydání územního souhlasu je stavebník vedle dalších dokladů¹⁰ povinen doložit také souhlasy osob, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být umístěním stavebního záměru přímo dotčeno; souhlas s navrhovaným záměrem musí být vyznačen na situačním výkresu. Souhlas se nevyžaduje u stavebních záměrů uvedených v § 103 stavebního zákona (kam spadá i plastový výrobek), pokud je vzdálenost takového záměru od společných hranic pozemků větší než 2 m. Územní souhlas lze přezkoumat v přezkumném řízení, které lze zahájit do 1 roku ode dne, kdy územní souhlas nabyl právních účinků. Územní souhlas nabývá právních účinků dnem doručení stavebníkovi. K přezkumnému řízení je příslušný správní orgán nadřízený stavebnímu úřadu, který souhlas vydal.

Jestliže je žumpa vybudována tzv. na černo, musí stavební úřad zahájit řízení o odstranění stavby, přičemž stavebník si může požádat o dodatečné povolení žumpy. V takovém případě jsou osoby, jejichž práva by mohla být rozhodnutím o dodatečném povolení stavby přímo dotčena, účastníky řízení, a mají tedy možnost podávat námítky. Další podrobnosti k účastenství a nahlížení do spisu viz leták [Správní řád](#).

2. Co mám dělat, jestliže mám podezření, že ze sousedovy žumpy unikají odpadní vody?

Je třeba obrátit se na stavební úřad, který by měl provést na stavbě žumpy kontrolní prohlídku, zda se na ní neobjevují závady. V případě viditelných průsaků musí být provedena zkouška těsnosti žumpy.¹¹

Při kontrolní prohlídce stavební úřad zpravidla spolupracuje s vodoprávním úřadem, který má podle ustanovení § 42 vodního zákona k odstranění následků nedovoleného vypouštění odpadních vod možnost uložit osobě, která poruší povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod, povinnost provést opatření k nápravě závadného stavu, popřípadě též opatření k zajištění náhradního odběru vod, pokud to vyžaduje povaha věci.

V případech, kdy máte podezření, že ze žumpy souseda unikají odpaní vody a znečišťují Vám vodu ve studni, je vhodné nechat si akreditovanou laboratoří změřit znečišťující látky ve studni, zejména množství bakterií E.coli, na základě kterých lze usuzovat na znečištění fekáliemi. Zjištění akreditované laboratoře může podpořit Vaše tvrzení o unikajících odpadních vodách z přilehlé žumpy, pokud se v okolí nebude nacházet jiný zdroj znečištění.

III. DOMOVNÍ ČISTÍRNA ODPADNÍCH VOD

1. Co je to domovní čistírna odpadních vod a jaká povolení jsou k jejímu provedení potřeba?

Domovní čistírna odpadních vod („DČOV“) je vodním dílem, jehož umístění na pozemku povoluje stavební úřad zpravidla územním souhlasem [§ 96 odst. 2 písm. b) stavebního zákona] za předpokladu splnění dalších zákonem daných podmínek. Následně je třeba u vodoprávního úřadu stavbu DČOV ohlásit podle ustanovení § 15a vodního zákona. Jestliže vodoprávní úřad s provedením ohlášeného vodního díla souhlasí, má se za povolené i nakládání s vodami – vypouštění odpadních vod. Od 1. 1. 2018 stavební zákon umožňuje vydat tzv. společný

⁹ Viz § 96 a násl. stavebního zákona.

¹⁰ Viz ustanovení § 96 odst. 3 stavebního zákona.

¹¹ Viz § 4 odst. 1 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů; dostupná na www.portal.gov.cz.

souhlas, kterým se stavba DČOV umísťuje a povoluje. Příslušným k vydání společného souhlasu je vodoprávní úřad.

K ohlášení DČOV je stavebník vedle dalších dokladů¹² povinen doložit také souhlasy osob, jejichž vlastnické právo nebo právo odpovídající věcnému břemenu k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být prováděním stavebního záměru přímo dotčeno; souhlas s navrhovaným stavebním záměrem musí být vyznačen na situačním výkresu. Pokud po Vás stavebník souhlas nežádal, ačkoli měl, máte možnost souhlas vodoprávního úřadu napadnout podnětem k přezkumnému řízení. Tento podnět je možné podat do 1 roku ode dne, kdy souhlas s ohlášením stavby DČOV vydaný vodoprávním úřadem nabyl právních účinků. Souhlas nabývá účinků dnem doručení stavebníkovi. K přezkumnému řízení je příslušný správní orgán nadřízený vodoprávnímu úřadu, který souhlas vydal.

Jestliže je DČOV vybudována tzv. na černo, musí vodoprávní úřad zahájit řízení o odstranění stavby, přičemž stavebník si může požádat o dodatečné povolení čistírny. V takovém případě jsou osoby, jejichž práva by mohla být rozhodnutím o dodatečném povolení stavby přímo dotčena, účastníky řízení, a mají tedy možnost podávat námítky. Další podrobnosti k účastenství a nahlížení do spisu lze nalézt v letáku [Správní řád](#).

IV. PŮSOBNOST OCHRÁNCE

Jak mi může veřejný ochránce práv pomoci?

Jestliže se budete domnívat, že vodoprávní úřad či stavební úřad nepostupují ve Vašem případě v souladu s právními předpisy a principy dobré správy,¹³ a ani nadřízený úřad (krajský úřad) nezjednal např. na základě odvolání, stížnosti nebo žádosti o opatření proti nečinnosti¹⁴ ve věci nápravu, můžete se na veřejného ochránce práv obrátit.

Veřejný ochránce práv může prošetřit postup úřadů, nemůže však posuzovat odborné závěry nepravního charakteru (např. otázky spadající do oblasti přírodních věd či technické otázky).

Ochránce nemůže prošetřovat či jinak zasahovat do činnosti vodárenských společností, které jsou právními osobami, nikoli úřady. Od února 2016 však vstoupila v účinnost novela zákona o ochraně spotřebitele,¹⁵ která zakotvuje oprávnění České obchodní inspekce k mimosoudnímu řešení sporů ve věcech týkajících se smluv o dodávkách vody a odvádění a čištění odpadních vod. Další podrobnosti k mimosoudnímu řešení sporů naleznete v letáku [Ochrana spotřebitele](#).

¹² Viz ustanovení § 105 a násl. stavebního zákona.

¹³ Viz <http://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/pripady-a-stanoviska-ochrance/principy-dobre-spravy/>.

¹⁴ Bližší podrobnosti leták [Správní řád](#).

¹⁵ Viz § 20d a násl. zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů; dostupný na www.portal.gov.cz.